gemeente
Haarlemmermeer

De leden van de gemeenteraad van Haarlemmermeer

Postbus 250
2130 AG Hoofddorp

Bezoekadres:
Taurusavenue 100
Hoofddorp
Telefoon 0900 1852
Faxnummer 023 563 95 50

Verzenddatum

28 OKT. 2022

Cluster	Financiën en Administratie
Contactpersoon	mevrouw C.P.D. Hensen
Doorkiesnummer	+31235676446
Uw brief	
Ons kenmerk	X.2022.07390
Bijlage(n)	Beantwoording technische vragen
Onderwerp	Beantwoording technische vragen Programmabegroting 2023-2026

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij ontvangt u de beantwoording van de technische vragen die zijn gesteld met betrekking tot de Programmabegroting 2023-2026.

U bent van harte welkom om aanvullende technische vragen te stellen tijdens het inloopspreekuur op dinsdag 8 november 2022 van 19:00 uur tot 20:00 uur in café 1852 gemeentekantoor Beukenhorst

Wij verwachten u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,
namens dezen,

drs. Jurgen Nobel,
wethouder Financiën, Luchthavenzaken, Woningbouw & Ruimtelijke ontwikkeling

Fractie	Fractie vraagnr.	Blz.	Vraag	Antwoord
GroenLinks	1	14	Welke methode gebruikt de gemeente voor het indexeren van de budgetten? Welke indexatiepercentage is gebruikt voor de verschillende categorieën aan de baten en lasten kant? Is er gezien de ontwikkelingen afgeweken van deze methode? Zo ja op welke manier? Zo niet, waarom niet? Zijn er verschillende scenario's opgesteld voor de omgang met inflatie?	De methode van indexeren van de budgetten is beschreven in het onderdeel grondslagen van de begroting in de Financiële begroting (blz. 230). Bij de behandeling van de Voorjaarsrapportage 2022 zijn de algemene indexeringspercentages voor 2023 vastgesteld. Deze zijn gebaseerd op het Centraal Economisch Plan 2022 (CEB) van het Centraal Planbureau (CPB). De volgende grondslagen zijn voor de Programmabegroting 2023-2026 gehanteerd: - Loonkosten (inclusief sociale lasten) 3,6% - Goederen en diensten 2,3% - Inkomensoverdrachten (subsidies) 2,4% - Sociale uitkeringen in natura, loongevoelig deel (75% van de lasten) 3,4% - Sociale uitkeringen in natura, loongevoelig deel (25% van de lasten) 2,4% - Bijdrage gemeenschappelijke regelingen, loongevoelig deel (2/3 deel van de bijdrage) 3,6% - Bijdrage gemeenschappelijke regelingen, overige budgetten (1/3 deel van de bijdrage) 2,3% - Belastingen en tarieven 2,4% Er is in de Programmabegroting 2023-2026 niet afgeweken van deze bestendige gedragslijn. Wel is op basis van de meicirculaire 2022 gemeentefonds rekening gehouden met een extra structurele stelpost van € 6,6 miljoen voor prijsstijgingen. Om die reden is niet voor scenario's gekozen. Verder zijn in de programmabegroting risico's opgenomen: Hogere inflatiekosten onderhoud openbare ruimte en Kostenstijgingen als gevolg van schaarste.
GroenLinks	2	14/15	Op pagina 14 en de tabel van pagina 15 wordt de uitwerking van het coalitieakkoord per domein gegeven. Graag ontvangen wij voor de begrotingsbehandeling de uitwerking per programmaniveau (op hoofdlijnen). Wat betekenen bijvoorbeeld de jaarschijven Fysiek Domein 3,17 - 5,75 - 8,00 - 6,42? Of waar kunnen we die verder terugvinden in de begroting? De onderbouwing van deze posten is voor ons momenteel lastig te volgen.	Conform de toezegging in de raadsvergadering van 6 oktober 2022 is de raad via een brief geïnformeerd over de financiële vertaling van het coalitieakkoord. Zie de brief van 18 oktober 2022 (X.2022.07015).
GroenLinks	3	46	Er zijn nieuwe prioriteiten vastgesteld. Worden voor deze prioriteiten ook meer geld uitgetrokken? Zo, ja hoeveel is dat per prioriteit? En aangezien er alleen een correctie aan inflatie is toegepast, is er met budgetten geschoven binnen de beleidsdoelen?	In de huidige begroting wordt geen extra geld uitgetrokken voor de nieuwe prioriteiten, daarom is dit ook niet zichtbaar in de financiële analyse 'Wat mag het kosten?'. Op dit moment wordt gewerkt aan het nieuwe Integraal Veiligheidsplan 2023-2026. Wanneer daar meer geld voor benodigd is zal dit via een apart voorstel worden voorgelegd aan de raad.
GroenLinks	4	62	Bij het kopje “Lasten” is te lezen: “Als gevolg van een gewijzigde verdeling van personeelslasten over de beleidsdoelen is sprake van minder doorbelasting in 2023 op dit beleidsdoel.” Blijft de inzet van het personeel op dit doel even hoog, of verminderd dat dientengevolge ook?	De inzet blijft in 2023 gelijk. De doorbelasting aan de beleidsdoelen is aangepast. Dit is een administratieve correctie geweest.
GroenLinks	5	74	De Nationaal Programma Onderwijs-middelen zijn Rijksmiddelen die ingezet dienen worden tussen 2022-2025 voor het tegengaan van onderwijsachterstanden opgelopen door corona. Volgens de tabel op p. 74 worden deze middelen allemaal geboekt op 2023, zonder daarbij aan te geven wat er met de extra middelen in 2023 wordt gedaan. Wat gaat het college met deze € 1,95 miljoen uitvoeren in 2023? Hoe wordt de raad hierover geïnformeerd?	De raad is hier op 5 juli 2022 over geïnformeerd met een raadsbrief (X.2022.04125); 'Informatie over Actieplan Kansengelijkheid en Gezondheid 2021-2024'. Daarin staat onder andere wat er in 2023 voor acties gepland staan. Zie bladzijde 12 en 13 van het actieplan Kansengelijkheid en Gezondheid 2021-2024.
GroenLinks	6	112	De prijzen van metaal en hout zijn flink omhoog gegaan. Zijn er bij dit onderwerp ten opzichte van de rest aparte inflatiecijfers gebruikt? Zo ja welke en zo niet, waarom niet?	Er zijn geen andere inflatiecijfers gebruikt omdat wij de uitgangspunten hanteren die in de voorjaarsrapportage zijn vastgesteld. Zie ook het antwoord op vraag 1.
GroenLinks	7	261	Hoe zijn de middelen voor de jeugdzorg uit de uitspraak van commissie van wijzen verwerkt in de meerjarenraming? Is dit conform het voorstel van de VNG (Afspraken jeugdmiddelen in meerjarenraming | VNG)?	De middelen zijn conform de afspraken tussen het Rijk en de VNG meegenomen in het meerjarenbeeld. De compensatie van het Rijk voor de jaren 2024-2026 conform de arbitrage van de commissie van wijzen is verwerkt in de raming van de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Deze middelen zijn niet verwerkt als een stelpost in de begroting.
GroenLinks	8	RV	Hier worden voor het UPM 3 jaarschijven van 4 miljoen opgenomen. Echter zonder enige onderbouwing in de verdere begroting. Is er al enige specificatie mogelijk? Hoe is tot de hoogte van dit bedrag gekomen? Wat zijn hierbij de mogelijkheden van de Raad om hierop invloed uit te oefenen?	Het bedrag van € 4 miljoen is een inschatting op basis van de bedragen die de afgelopen jaren zijn aangevraagd voor mobiliteitsmaatregelen. Het is niet de verwachting dat in de komende jaren (2024-2027) onze inspanningen op mobiliteit zullen afnemen. In de investeringsagenda die voor het einde van het jaar naar de raad wordt gestuurd zal de € 4 miljoen nader worden onderbouwd en kan de raad de investeringen al dan niet vaststellen.

Fractie	Fractie vraagnr.	Blz.	Vraag	Antwoord
GroenLinks	9	RV	Voor 1 okt moest definitieve aanvraag zijn ingediend. Dit is naar wij aannemen gebeurd? Kan hier nog een nadere financiële uitwerking van komen? Wat betekent dit voor de begroting qua baten en lasten? Is het te eenvoudig gesteld om te zeggen 7 miljoen aan lasten, 20 miljoen aan baten?	Op 30 september jongstleden is de aanvraag inclusief de toezegging van de cofinanciering ingediend bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) door Metafoor. De financiële uitwerking is opgesteld in de nota van B&W Stadscentrum Hoofddorp: cofinanciering aanvraag Rijkssubsidie/BO-MIRT-gelden voor infrastructurele maatregelen (2022.0001943). Voor de gemeentelijke begroting is dit een budgettair neutrale mutatie omdat de gemeentelijke bijdrage volledig gedekt wordt uit de al eerder door de raad gereserveerde en beschikbaar gestelde middelen.
GroenLinks	10	144	Hier wordt gesproken over de stelpost ‘Ombuigingen’. Die is echter lager dan de 2 miljoen waarover het coalitieakkoord spreekt. Kan dit nader geduid worden?	In de financiële begroting wordt in het hoofdstuk Verloop stelposten (blz. 260) het verloop weergegeven van de nog in te vullen stelposten. Het startpunt is de Voorjaarsrapportage 2022 en vervolgens is bij de ombuigingen de mutatie van 'de verzachting ombuigingen' van € 2 miljoen vanaf 2024 terug te vinden. Het genoemde bedrag op blz. 144 is het saldo van deze stelpost 'Ombuigingen'.
GroenLinks	11	67/68	Hier worden in de inleiding voor dit programma twee thema’s genoemd die nieuw zijn ten opzichte van de vorige begroting, nl inclusie en extra aandacht voor ouderen en kwetsbare personen. Op welke manier zien we deze nieuwe aandachtsgebieden in de begroting terug? Is er extra geld voor gereserveerd? Zijn er andere aandachtsgebieden waar dientengevolge minder geld aan wordt besteed?	Wij verlenen medewerking aan specifieke projecten, gericht op de toegankelijkheid van wijken voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid of het bieden van de juiste ondersteuning aan inwoners met dementie. Er zijn heel beperkt extra incidentele (ggz-)middelen voorhanden. We werken ook binnen de begroting verder aan uitvoeringen die passen bij de opdracht van het VN Verdrag Handicap. Met een structureel verhoogde rijksbijdrage pakken we discriminatie aan.
GroenLinks	12	14	Twee grote p.m.-posten. Waarom is er precies voor gekozen deze p.m. te maken? Andere posten in de begroting hebben toch ook niet altijd een grote zekerheid?	Voor deze twee posten geldt dat op het moment van het opstellen van de Programmabegroting 2023-2026 er geen indicatie beschikbaar was voor de op te nemen bedragen. Voor de 'Subsidie Hoofddorp Stadscentrum - centrum autoluw maken en autoverkeer naar N201 ontmoedigen' is op 27 september 2022 de door het Rijk gevraagde garantie middels de nota van B&W 2022.0001943 gegarandeerd en ter informatie gezonden aan de raad. In de Najaarsrapportage 2022 wordt verdere invulling gegeven aan de 'Huisvestingsopgave asielaanpak'.
GroenLinks	13	3	In de inleiding zegt het college deze periode minimaal 3.000 woningen te willen bouwen. Op pagina 228 wordt echter gerekend met bijna 6.000 woningen extra tot 2026. Kunt u dit nader duiden?	In de woningbouwprognoses maken wij een onderscheid tussen harde en zachte plannen. De definitie van ‘hard’ is landelijk bepaald en strikt gekozen: een plan is hard als het bestemmingsplan is vastgesteld of de bouwvergunningen zijn afgegeven. Alle overige plannen zijn ‘zacht'. Tot het einde van de collegeperiode voldoen er zo’n 2.550 woningen aan de definitie ‘hard’. In onze prognose houden we ook rekening met zachte plannen. Indien we deze bij elkaar optellen en rekening houden met een waarschijnlijkheidswaarde van de zachte plannen, komt het aantal op 6.000 woningen in deze collegeperiode.
GroenLinks	14	Stelposten	Hier wordt gesproken over een stelpost ‘Schaalsprong’ van 2 miljoen euro in 3 jaarschijven. Kan dit bedrag nader geduid worden?	Bij vaststelling van het raadsvoorstel Investeringsstrategie Schaalsprong wonen (2021.0002603) is besloten de vanaf 2024 geraamde structurele storting van € 2 miljoen in de reserve Schaalsprong om te zetten in een stelpost Schaalsprong. In de bijlagen bij het betreffende raadsvoorstel is dit bedrag onderbouwd. De stelpost is bestemd voor de dekking van de kapitaallasten van investeringen in mobiliteit, bovenwijkse groen en maatschappelijke voorzieningen. Over de inzet van de stelpost besluit de raad bij het autoriseren van de betreffende investeringskredieten.
GroenLinks	15	5	Op verschillende plaatsen, onder andere in de brief, wordt een investering van 1 miljoen genoemd voor biodiversiteit en klimaatadaptieve inrichting. Is dit bedrag het in het coalitieakkoord genoemde Haarlemmermeers Klimaat- en Energiefonds of wordt de klimaat- en energietransitie op andere manieren “nadrukkelijk en proactief ingezet”? Zo ja, hoe en welke middelen worden hiervoor bestemd?	In de Programmabegroting 2023-2026 is naar aanleiding van het coalitieakkoord 'Toekomstbestendig groeien' het volgende opgenomen voor: <u>Biodiversiteit en klimaatadaptieve inrichting</u> Dit betreft een investering van € 1 miljoen en hiervan € 250.000 vrij te geven voor besteding in 2023. De investering voor de bevordering van biodiversiteit en klimaatadaptieve inrichting (af te schrijven in 25 jaar) wordt gebruikt om meer bomen te planten, bermen insectvriendelijk in te zaaien en meer ruimte voor waterberging te creëren. Vanuit het principe 'werk met werk' is het doel om deze collegeperiode in verstedelijkt gebied verharding te vervangen door groen en 8.000 bomen aan te planten. <u>Haarlemmermeers Klimaat- en energiefonds</u> Hiervoor is in 2024 en 2025 incidenteel budget beschikbaar van € 1,3 miljoen en € 1,9 miljoen. Het Klimaat- en Energiefonds is bestemd voor initiatieven en projecten op het gebied van energietransitie, circulaire economie en klimaatadaptatie en die bijdragen aan het realiseren van de klimaatambities. Zo werken we -gemeente, inwoners, ondernemers en organisaties-, in Haarlemmermeer samen aan een toekomstbestendig Haarlemmermeer.

Fractie	Fractie vraagnr.	Blz.	Vraag	Antwoord
GroenLinks	16	72/79/81/84	Bij de Beleidsdoelen A, C, D en E komt in de tabellen 'toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar' de post 'strategische heroriëntatie' voor. Is bij deze posten de verzachting van 2 miljoen verwerkt, waar volgens de brief op p. 4 al rekening mee is gehouden?	Nee, hier is nog geen rekening mee gehouden. De verzachting van € 2 miljoen is opgenomen als een stelpost in het Overzicht algemene dekkingsmiddelen.
GroenLinks	17	RO	"Haarlemmermeer is in veel opzichten een prettige gemeente om in te wonen, werken, naar school te gaan en te recreëren." Waar blijkt dat uit en in welke opzichten is het geen prettige gemeente?	De vraag die u hier stelt is door ons niet technisch te beantwoorden. Voor politieke vragen verwijzen wij u naar de behandeling van de begroting.
D66	1	5	Lokale heffingen: in infographic staat € 150,6 miljoen. Moet zijn € 150,5 miljoen. Uitgaven: in infographic staat € 510,7 miljoen. Moet zijn € 510,9 miljoen. Samengevat: inkomsten € 100K lager. Uitgaven € 200K hoger. Begroot resultaat € 300K lager. VRAAG: zijn afrondingsverschillen de verklaring voor deze afwijkingen. Zo ja, wordt er een afkappunt gehanteerd wat betreft de acceptatie van afrondingsverschillen?	Het betreffen hier afrondingsverschillen. Het overzicht van baten en lasten op blz. 27 in de Programmabegroting 2023-2026 is leidend.
D66	2	12	VRAAG: Graag een toelichting op de vetgedrukte tekst in de volgende passage over de mogelijke gevolgen van de gewijzigde financieringssystematiek vanuit het Rijk. Wat wordt hiermee bedoeld? Het Kabinet ziet in dat het noodzakelijk is om gemeenten en provincies helderheid te geven over de richting van de oplossing van de financiële situatie in 2026 en de daarbij passende vervolgstappen. Hierbij wordt ook de **eventuele vergroting van het lokaal belastinggebied betrokken**. Zolang het kabinet geen helderheid geeft, accepteren wij nu een tekort in 2026. Wij rekenen erop dat het Rijk tijdig met structurele oplossingen komt. In het kader van het financieel beleid van onze gemeente stellen we voor, wanneer als gevolg van de onzekere financieringssystematiek van het Rijk naar de gemeenten tekorten ontstaan, maximaal de laatste twee jaren van het meerjarenbeeld negatief mogen staan.	In het coalitieakkoord van het Kabinet Rutte IV is opgenomen dat vanaf 2026 de financieringssystematiek van gemeenten wordt aangepast. De huidige normeringssystematiek (samen trap op-trap af) zou dan afgeschaft worden. Eén van de mogelijke opties die het Rijk noemt voor de gewijzigde financieringssystematiek is het uitbreiden van het lokaal belastinggebied. Helaas heeft het Rijk nog geen concrete uitspraken gedaan. Gedacht kan worden aan het invoeren van een nieuwe gemeentelijke belasting. Het Rijk had eerder toegezegd dat bij de Miljoenennota 2023 meer duidelijkheid zou komen. Helaas is dit niet gebeurd. Aan de VNG is nu de toezegging gedaan dat begin 2023 duidelijk moet worden hoe de financieringssystematiek vanaf 2026 eruit komt te zien, zodat dit in de meicirculaire 2023 formeel verwerkt kan worden.
D66	3	13	Het volgende is opgenomen voor Wmo en Jeugdzorg. Voor de jeugdzorg en de Wmo is in het meerjarenbeeld een stelpost van 4,5% opgenomen voor volumestijging, maar de vraag is of dit voldoende is. Vanaf 2024 is rekening gehouden met een trendbreuk en afvlakking van de groei en is de cumulatieve stelpost 2%. Het risico bestaat dat de volumegroei toch hoger is. VRAAG: in hoeverre is in de begroting rekening gehouden met eventuele extra middelen en/of de mogelijkheid om geoormerkte gelden in te zetten voor het wegwerken van de wachtlijsten? Dit n.a.v. de brief van de wethouder Zorg en Welzijn, Charlotte van der Meij, van 11 oktober jl. (Kenmerk X.2022.06799).	In de Programmabegroting 2023-2026 zijn geen extra middelen opgenomen voor het wegwerken van de wachtlijsten/wachttijden.
D66	4	38	Beleidsdoel C Het behartigen van belangen van de belangen van Haarlemmermeer buiten de gemeentegrenzen en het versterken van bestuurlijke samenwerking. Ten opzichte van 2022 stijgen de kosten voor 2023 met € 212.000 naar € 1.047.000. Hiervan is € 156.000 bestemd voor "overig". VRAAG: Wat betreft dit?	In de Leeswijzer wordt het volgende toegelicht over 'Wat mag het kosten?': 'Verschillen tussen 2022 en 2023 groter of gelijk aan € 200.000 lichten we toe conform de financiële verordening. Ook bij verschillen van die grootte in latere jaren geven we een toelichting.'
D66	5	52	Hier is o.a. het volgende te lezen. Los van de hiervoor genoemde ontwikkelingen op landelijk niveau, is er sprake van veel dynamiek op lokaal niveau. Denk bijvoorbeeld aan opgaven als de doordecentralisatie beschermd wonen. Maar denk ook aan crises die mondiaal of nationaal spelen en om lokaal maatwerk vragen. Recente voorbeelden hiervan zijn de gevolgen van de coronapandemie, de toeslagenaffaire, de oorlog in Oekraïne en de energietoeslag. We moeten er rekening mee houden dat dergelijke gebeurtenissen, die een onvoorspelbaar karakter hebben, ook in 2023 op ons pad kunnen komen. Dit kan gevolgen hebben voor de uitvoering van dit programma. VRAAG: in hoeverre sluiten de begrotingssystematiek en -regels aan op de dynamiek waar ook Haarlemmermeer mee te maken heeft? Dit gaat verder dan mogelijke gevolgen voor de uitvoering van het programma. Kan het programma, zoals het nu voorligt, fundamenteel worden gewijzigd mocht daar aanleiding toe zijn?	Ja, dat is mogelijk. In de verschillende Planning & Control documenten zoals de voor- en najaarsrapportage rapporteren wij aan de raad over de uitvoering van het beleid en onvermijdelijke afwijkingen ten opzichte van de programmabegroting.

Fractie	Fractie vraagnr.	Blz.	Vraag	Antwoord
D66	6	92	Hier staat o.a. In de begroting van 2022 was een bedrag voor het programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid (SBaB) opgenomen. In het programma SBaB werken Rijk, provincie en gemeenten in de Metropoolregio Amsterdam (MRA) samen aan maatregelen op het gebied van wonen, werken, bereikbaarheid en leefbaarheid. Dit programma is niet opgenomen in de begroting van 2023. VRAAG: wat is de reden dat het SBaB niet in de begroting 2023 is opgenomen?	Het betrof in de voorgaande jaren een subsidie die wij uitkeerde namens het Rijk aan Schiphol Area Development Company (SADC). De laatste tranche van dit traject wordt dit jaar financieel afgerond. Daarom komt het niet meer terug in de begroting van 2023.
D66	7		Op diverse plekken in de programmabegroting is te lezen dat bedragen zijn overgeheveld van Economische Zaken naar Ruimtelijke Ordening. VRAAG: graag een toelichting.	De toelichtingen op de administratieve verschuiving van onder andere het programma Economische zaken naar het programma Ruimtelijke ontwikkeling is terug te vinden op de toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar op blz. 102 en op blz. 134. Het betreft hier de verantwoording van opbrengsten uit gronden (met name erfpacht).
D66	8	188	Op blz. 188 worden verduurzaming en beleidskader vastgoed beschreven. De plannen hiervoor worden eind 2022 aangeboden aan de Raad. VRAAG: is de veronderstelling correct dat voor beide onderwerpen geen schattingen voor baten en lasten zijn opgenomen? Als dit het geval is, hoe gaat het college om met de vereiste dat ook gemeentelijk vastgoed vanaf 1 januari 2023 moet voldoen aan de vereiste energielabels? Wat is de verwachte impact op de programmabegroting?	Het klopt dat voor beide onderwerpen bij deze programmabegroting geen schattingen voor baten en lasten zijn opgenomen. Aan het beleidskader hangen geen directe baten en lasten. De routekaart duurzaamheid zal wel vergezeld gaan van een grove investeringsraming maar deze is op dit moment nog onvoldoende concreet om mee te nemen in de programmabegroting. Vermoedelijk doelt u in het tweede deel van uw vraagstelling op de verplichting dat kantoren op 1 januari 2023 ten minste energielabel C moeten hebben. Het gemeentelijke vastgoed dat dienst doet als kantoor voldoet aan dit vereiste.
D66	9	78-79	De komende jaren zal de jongerenleefbaarheidstoets worden ingericht. Op welke manier verdient deze toets, zoals aangegeven op bladzijde 79, de kosten van 200.000 euro, in 2024, weer terug?	Het gaat om een incidenteel bedrag van € 200.000 in 2023. In de verschillenanalyse is dit bedrag van € 200.000 een positief verschil in jaarschijf 2024 ten opzichte van jaarschijf 2023.
CU/SGP	1		Bent u inmiddels in gesprek met alle partijen die door de voorgenomen bezuinigingen zouden worden getroffen? (scouting-verenigingen, Jeugdlanden, Meerwaarde, NMCX, Speel-o-theek etc.). Kunt u ons aangeven wat de stand van zaken is (graag per organisatie waarmee u in gesprek bent)?	Sinds de vaststelling van de voorgenomen bezuinigingen zijn wij met alle partijen in gesprek die worden getroffen. Momenteel zijn wij aan het bekijken hoe de verzachting van de bezuinigingen vorm gaat krijgen, dit zal voor deze partijen andere gevolgen hebben. De mate van verzachting zal worden besloten in de Najaarsrapportage 2022. Hierna zullen wij alle partijen waar dit invloed op heeft weer informeren.
CU/SGP	2		De op 1 juli 2021 aangenomen motie van HAP en CDA Ruimte voor Maatschappelijke Ontwikkelingen vraagt om “toekomstige financiële ruimte bij het opstellen van de programmabegroting als eerste te benutten voor het herzien van de meest pijnlijke maatregelen binnen het programma Maatschappelijke Ontwikkelingen voor de periode 2024-2025”. (2025 was het laatste jaar van de vierjaarreeks, en het laatste jaar waarin de bezuinigingen waren doorgerekend). Kunt u aangeven waarom die ruimte er niet zou zijn in de voorliggende begroting (met overschotten oplopend tot 15 miljoen)?	Gelet op het geprognotiseerde tekort in het meerjarenbeeld over de jaren 2022-2025 heeft de raad op 1 juli 2021 besloten tot een pakket ombuigingsmaatregelen oplopend tot € 13,2 miljoen in 2025 (2021.0001203). In het coalitieakkoord 2022-2026 'Toekomstbestendig groeien' is het voornemen opgenomen om op zoek te gaan naar manieren om de ombuigingen te verzachten. Hierbij wordt een sluitend meerjarenbeeld niet uit het oog verloren. Voor het verzachten van de ombuigingen is vanaf 2024 structureel € 2 miljoen opgenomen in de financiële effecten van het coalitieakkoord. Hiermee is het te realiseren bedrag aan ombuigingen in 2024 € 6,3 miljoen en voor de jaren 2025 en verder € 11 miljoen. Zonder deze ombuigingen zou het negatieve saldo in 2026 nog hoger zijn dan nu geraamd.
CU/SGP	3		In beleidsdoel C van de Maatschappelijke Ontwikkelingen staat “Inwoners nemen in hun buurt of kern actief deel aan de samenleving”. In de toelichting op de uitvoering van de beleidsdoelen en activiteiten vermeldt u o.a.: In de subsidievoorwaarden voor Stichting MeerWaarde, Sportservice Haarlemmermeer en het Centrum voor Duurzaamheid (NMCX) hebben wij opgenomen dat zij (groepen) buurt- en wijkbewoners en vrijwilligersorganisaties helpen door ze te versterken en te activeren tot het nemen van initiatieven, participatie en het zelfstandig functioneren ten behoeve van de sociale samenhang in het gebied. Wij missen hier tekstuele uitleg bij de voorgenomen bezuiniging. Kunt u aangeven hoe u bij ongewijzigde subsidievoorwaarden, maar met substantieel lagere subsidiebedragen, dezelfde maatschappelijke effecten denkt te bereiken? In tabel 33 wordt de strategische heroriëntatie genoemd, met bedragen van 300, 200 en 740. U verwijst voor toelichting naar de financiële begroting, maar de toelichting daar is zeer summier en gaat niet verder dan de realisatiegraad (“volgens planning”) en maatschappelijk effect (bij Versoberen breedtesport “Hoog”, bij Versoberen ondersteuning (doelgroep-activiteiten “Hoog”). We zouden graag zien dat u aangeeft welke concrete kortingen welke resultaten zullen geven (bv. faillissement van een scoutingvereniging, 30% minder deelname aan sport x, 20% minder jongerenwerkers, mogelijke toename eenzaamheid onder ouderen, etc.).	Momenteel zijn wij aan het bekijken hoe de verzachting van de bezuinigingen vorm gaat krijgen, dit zal voor deze partijen andere gevolgen hebben. De mate van verzachting zal worden besloten in de Najaarsrapportage 2022. Als deze is vastgesteld kunnen we kijken wat de (eventuele) korting voor invloed heeft op het maatschappelijk effect.

Fractie	Fractie vraagnr.	Blz.	Vraag	Antwoord
CU/SGP	4		Het college gaf vorig jaar aan dat de OZB uitsluitend verhoogd wordt met de inflatie, en dus geen extra verhoging wilde voor het tegengaan van de korting op sport en welzijn. Hoe kijkt u aan tegen de verwachte inflatie voor volgend jaar? Is de verwachting dat u de OZB met 10 tot 20% gaat verhogen, afhankelijk van de uitkomst van de inflatie?	Conform de bestendige gedragslijn is de voorgestelde verhoging van de Onroerendezaakbelastingen (OZB) in verband met inflatie gebaseerd op de prognoses van het Centraal Planbureau (CPB) in het Centraal Economisch Plan (CEP) 2022. Wij zijn niet voornemens de raad voorstellen te doen om de OZB met een ander percentage te verhogen dan waartoe besloten is bij de Voorjaarsrapportage 2022.
FvD	1		Jeugdzorg en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Vanaf 2024 is rekening gehouden met een trendbreuk en afvlakking van de groei. Vraag : Waar is de verwachting omtrent deze trendbreuk en afvlakking op gebaseerd?	Deze verwachtingen zijn gebaseerd op de historische groei in het verbruik gedifferentieerd naar drie categorieën, namelijk Jeugdzorg zonder verblijf, Wmo en Jeugdzorg met verblijf. Daarnaast is gekeken naar wetswijzigingen en ontwikkelingen per categorie. Op basis hiervan is het verwachte toekomstige gebruik bepaald.
FvD	2		Subsidie Hoofddorp Stadscentrum-Centrum autoluw maken en autoverkeer naar N201 ontmoedigen. De definitieve aanvraag inclusief de toezegging van de cofinanciering moet uiterlijk 1 oktober 2022 zijn ingediend. Vraag : Is inmiddels de aanvraag bij het Rijk gedaan en dus de toezegging van de cofinanciering van 35% gedaan?	Op 30 september jongstleden is de aanvraag inclusief de toezegging van de cofinanciering ingediend bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) door Metafoor.
HAP	1	12	Kunt aangeven welke stelposten u heeft ingericht en voor welke onzekerheden?	Hiervoor verwijzen wij u naar blz. 144 en 145 van de Programmabegroting 2023-2026. Hier worden de opgenomen stelposten toegelicht. Verder is op blz. 260 en 261 een verloop van de stelposten opgenomen.
HAP	2	12	U schrijft dat er vanaf 2026 een tekort is. De verwachting is dat de algemene uitkering voor Haarlemmermeer in 2026 met € 21,5 miljoen daalt ten opzichte van 2025. Dat is nogal fors. We zien ook dat u hoopvol gestemd bent over een goede afloop. Vervolgens stelt u de raad voor om, in het kader van het financieel beleid van onze gemeente, maximaal de laatste twee jaren van de meerjarenbegroting per saldo negatief te mogen staan. 1. Is dit een financiële beleidsvrijheid die gemeenten zelf mogen hanteren? 2. Heeft dit ook de goedkeuring van de provincie? 3. Wat zijn uw scenario's als blijkt dat ook 2025 een tekort oplevert?	1. Ja dat kan, mits het eerste jaar van de programmabegroting (nu 2023) materieel sluitend is. Dat wil zeggen dat de structurele lasten gedekt moeten zijn door structurele baten. 2. Deze werkwijze is ambtelijk gemeld bij de toezichthouder van de provincie. Daarbij heeft de provincie geen formele mening gegeven over deze werkwijze. Maar omdat het eerste begrotingsjaar materieel sluitend is, verwachten wij dat het toezichtregime (repressief toezicht) niet aangepast zal worden. 3. Mocht bij de volgende bijstelling van het meerjarenbeeld (Voorjaarsrapportage 2023) de laatste twee jaar van het meerjarenbeeld negatief worden, dan is er op dat moment nog voldoende tijd voor het nemen van maatregelen om de tekorten te dekken. Vooruitlopend op het eventueel voordoen van deze situaties zijn geen scenario's opgesteld.
HAP	3	14	Kunt u aangeven hoeveel toeristenbelasting er tot nu toe is geïnd in 2022?	Voor de toeristenbelasting 2022 is tot een bedrag van € 3.753.000 aan voorlopige aanslagen opgelegd. Op basis van het aantal overnachtingen tot en met juli 2022 ramen we voor heel 2022 een opbrengst van € 8.781.000. Voor 2022 was rekening gehouden met een opbrengst van € 12.781.000. Het nadeel van € 4.000.000 wordt geraamd in de Najaarsrapportage 2022.
HAP	4	16	Kunt u toelichten waarom er nog geen dekking voor de afschaffing van de hondenbelasting vanaf 2024?	In de aangenomen motie staat: - De hondenbelasting in de gemeente Haarlemmermeer per 1 januari 2024 af te schaffen - Met als voorwaarde om in 2023 te anticiperen op het wegvallen van de inkomsten van de hondenbelasting en hiermee rekening te houden in de dekking van de begroting van 2024 en verder. Het college heeft uitvoering gegeven aan deze motie door de inkomsten van de hondenbelasting en de daarmee samenhangende uitgaven te schrappen uit het meerjarenbeeld vanaf 2024. Hiermee is in de ramingen en daarmee de dekking van de begroting 2024 en verder rekening gehouden.
HAP	5	16	Kunt u ons aangeven waar de 2 miljoen euro verzachting van de ombuigingen naar toe zal gaan? Zo niet, wanneer kunnen we dit als raad verwachten?	In de Programmabegroting 2023-2026 is nog geen rekening gehouden met de inzet van de stelpost voor de verzachting van de ombuigingen van € 2 miljoen met ingang van 2024. In de Najaarsrapportage 2022 wordt hiervoor een voorstel gedaan.

Fractie	Fractie vraagnr.	Blz.	Vraag	Antwoord
HAP	6	21	Wij lezen dat de gemeenteraad in juli 2017 de notitie risicomanagement heeft vastgesteld en bepaald dat de streefwaarde van de ratio minimaal 1,4 moet zijn. Met de ratio van 3,3 (classificatie uitstekend) in 2023 wordt hier ruimschoots aan voldaan. 1. Kunt u ons wat meer uitleg geven over deze getallen? Is dit wel realistisch gegeven de toenemende inflatie, de onzekerheid in de samenleving en de classificatie voor 2023?	Om inzicht te krijgen in hoeverre de beschikbare weerstandscapaciteit in staat is om zich voor doende risico's op te vangen, wordt de ratio weerstandsvermogen bepaald. Hiervoor hanteren wij een risicosimulatie waarin aan de risico's een bedrag en een kanspercentage wordt gekoppeld. Bij de simulatie wordt een zekerheidsniveau van 90% gehanteerd. Dit betekent dat het totaalbedrag dat uit de simulatie volgt in 90% van de gevallen voldoende zal zijn om alle daadwerkelijk uitgekomen risico's te dekken. Hiermee is vervolgens de ratio van het weerstandsvermogen te berekenen. Daartoe wordt de totale weerstandcapaciteit (voornamelijk bestaande uit de algemene reserves) gedeeld door uitkomst van de risicosimulatie bij 90% zekerheid. Hieruit komt de ratio weerstandsvermogen voort. Het is aan de gemeenteraad om hiervoor de gewenste streefwaarde vast te stellen, echter in het algemeen wordt een waarde boven de 1,4 als ruim voldoende beschouwd (zie bijvoorbeeld gemeenschappelijk financieel toezichtskader gemeenten). Op basis van de begrote cijfers per 31 december 2023 van de beschikbare weerstandscapaciteit kunnen de nu bekende risico's met een grote mate van zekerheid worden opgevangen. De onzekerheden in omtrent inflatie zijn gekwantificeerd onder de risico's en reeds meegenomen in de analyse. Volgens de vastgestelde normering is de ratio uitstekend. Indien de risico's zich voordoen, en hiervoor een beroep moet worden gedaan op de Algemene dekkingsreserve, zal de weerstandscapaciteit dalen.
HAP	7	56/63	Onder zowel beleidsdoel A als D wordt gesproken over handhaving. 1. Kunt u meer informatie geven over de lasten en de baten op het onderdeel handhaving voor beleidsdoel A en D?	blz 56: 10. Handhaving Wmo en Jeugdwet Op dit moment werken we aan een raadsvoorstel waarmee we de kosten voor de inzet van toezicht inzichtelijk maken. Nog in het vierde kwartaal van 2022 zal dit voorstel aan de raad worden voorgelegd. Door de uitvoering van dit raadsvoorstel kunnen wij voldoen aan onze wettelijke verplichting voor het uitvoeren van het toezicht op de rechtmatigheid op de Wmo en de Jeugdwet in Haarlemmermeer. blz 63 2. Handhaving Particiatiewet Op dit moment zetten wij voor de handhaving in het kader van de Participatiewet (beleidsdoel D) 2 fte sociaal rechercheurs in en 4,1 fte medewerkers voor handhaving regulier en voor heronderzoek. De baten zijn niet te specificeren omdat veel werkzaamheden ter voorkoming van oneigenlijk gebruik en/of fraude is.
HAP	8	56/63	Voor beleidsdoel D zien we dat de inzet van handhaving in het kader van de Participatiewet alle handelingen betreft die nodig zijn om de naleving van de voorwaarden voor een uitkering te bevorderen. Fraude moet worden voorkomen, bestreden en ontmoedigd. 1. Kunt u ons aantallen en percentages geven m.b.t onregelmatigheden? 2. Kunt deze onregelmatigheden ook nader specificeren?	1. In 2022 zijn tot op heden door de sociaal rechercheurs 81 onderzoeken afgerond, waarbij elf uitkeringen ingetrokken danwel beëindigd zijn. Negen uitkeringen zijn gewijzigd voortgezet. Voor de heronderzoeken geldt dat 104 onderzoeken zijn afgerond, waarbij zeventien uitkeringen ingetrokken danwel beëindigd zijn en vier uitkeringen gewijzigd zijn voortgezet. 2. Onregelmatigheden zijn divers. Het gaat bijvoorbeeld om het hebben van inkomsten of vermogen.
HAP	9	56	Wij zien een eenzame baten getal 3 staan bij jaarschijf 2023. 1. Kunt u uitleggen wat dit getal betekent?	Dit getal betekent dat de begroting in het jaar 2023 en de jaren daarna € 3.000 hoger is dan in het jaar 2022.
HAP	10	60	Wij zien dat u aan een beperkte groep inwoners een ontheffing van de sollicitatieplicht heeft verleend. Het gaat om inwoners die niet aan het werk komen door grote sociale of psychische belemmeringen, hun leeftijd, of gebrek aan recente werkervaring. 1. Kunt u aangeven hoe groot deze groep is, uitgedrukt in aantal en percentage? 2. In hoeverre zijn deze getallen structureel of incidenteel?	1. Op dit moment zijn 59 personen ontheven van de sollicitatieplicht. Dit is 2,8% van het aantal personen in het bijstandsbestand. 2. Het aantal en het percentage fluctueren. De omstandigheden van personen kunnen veranderen, zo vervalt de uitkering bij verhuizing naar een andere gemeente of het bereiken van de AOW-leeftijd en kan de uitkering vervallen als iemand gaat samenwonen met een partner die voldoende inkomen heeft.
HAP	11	64	Wij zien dat er in 2022 incidenteel middelen beschikbaar zijn gesteld door het Rijk om hulp te bieden aan gedupeerden van het kinderopvangtoeslagschandaal. Voor 2023 is wel een bedrag opgenomen, voor de jaren daarna niet. 1. Wij lezen 'gedeputeerden van de kinderopvangtoeslagaffaire'? U bedoelt waarschijnlijk 'gedupeerden van het kinderopvangtoeslagschandaal'? 2. Kunt u toelichten waarom er geen bedrag is opgenomen voor 2024 tot en met 2026? 3. Kunt u specificeren hoeveel van dit budget is besteed, waaraan, en met welke resultaten?	1. Dit hoort inderdaad de gedupeerden van de kinderopvangtoeslagaffaire te zijn. 2. Dit is meerjarig in de Najaarsrapportage 2022 meegenomen. 3. Wij hebben ingezet op hulp aan gedupeerden en op het pauzeren en kwijtschelden van schulden. In 2021 hebben wij € 74.000 aan schulden kwijtgescholden en € 207.000 besteed aan hulp aan gedupeerden. In de gesprekken met gedupeerden krijgen wij positieve reacties omdat mensen zich gehoord voelen.

Fractie	Fractie vraagnr.	Blz.	Vraag	Antwoord
HAP	12	75	Wij lezen dat scholen via een subsidie in de gelegenheid worden gesteld om de ventilatie op scholen aan te passen. Deze subsidie wordt gedekt door de Specifieke Uitkering Ventilatie In Scholen (SUVIS) van het Rijk en vanuit de middelen die zijn ontvangen ter compensatie voor de coronamaatregelen. 1. In gelegenheid stellen klinkt vrijblijvend. Hoe zorgt u ervoor dat het daadwerkelijk in uitvoering komt?	De gemeente heeft de SUVIS-uitkering bij het Rijk aangevraagd en heeft de verplichting om via de SiSa-systematiek de besteding hiervan aan het Rijk te verantwoorden. De schoolbesturen zijn zelf verantwoordelijk voor de uitvoering van de verschillende maatregelen. Wij houden de voortgang hiervan in de gaten. Periodiek vindt hierover afstemming plaats met de schoolbesturen. Waar nodig denken wij met de schoolbesturen mee.
HAP	13	92	Netwerken zorgen voor samenhang en voor een goede bereikbaarheid die in balans is met de leefbaarheid. 1. Hoe staat dat in verhouding met het plan (op blz. 4) om een subsidie van € 20,8 miljoen te gebruiken om het autoverkeer naar de N201 te ontmoedigen?	Het Rijk heeft ons een subsidie toegezegd om de woningbouw in het centrum mogelijk te maken. De eerste tranche van deze subsidie wordt genoemd op blz. 14. We ontvangen deze subsidie met name voor het ontsluiten van de de woningbouw en het parkeren dat nodig is voor bezoekers. Maatregelen die we daarvoor uitvoeren moeten passen binnen het gemeentelijk beleid, zowel voor verkeer als voor de ontwikkeling van het centrum. We hopen begin 2023 het Verkeersstructuurplan (VSP) Hoofddorp vast te stellen waaraan deze maatregelen dan ook getoetst kunnen worden.
HAP	14	114	Wonen 1. Kunt u aangegeven hoeveel er in 2022 is gebruikt voor het uitvoeren van de starterslening? 2. Is dit bedrag in 2023 gelijk aan het totaal dat voor 2022 is ingeschat?	1. Van 1 januari tot 18 oktober 2022 zijn 51 startersleningen verstrekt voor een totaalbedrag van € 2.040.000. 2. Het is onvoorspelbaar hoeveel er in 2023 wordt aangevraagd. In alle voorgaande jaren was er voldoende budget om alle aanvragen te honoreren.
HAP	15	223	Wij zien een bedrag staan van € 10 miljoen voor mogelijke strategische aankopen in 2023. 1. Kunt u aangeven hoeveel er tot nu toe in 2022 uit is gegeven aan strategische aankopen?	In 2022 heeft tot op heden één strategische aankoop plaatstgevonden. In het collegebesluit van 24 mei 2022 (2022.0001053) is vooruitlopend op een te openen Grondexploitatie gebiedsontwikkeling Lisserbroek besloten tot aankoop van een object ten behoeve van de strategische grondvoorraad. De aankoopkosten van € 675.000 hieraan verbonden zijn ten laste gebracht van het strategisch aankoopbudget.
HAP	16	223	Gezien de woningbouwopgave en andere grote ambities gaan wij ervan uit dat er een berekening is gemaakt om tot een goede inschatting te komen voor het benodigde bedrag voor strategische aankopen. 1. Klopt dit? Zo niet, hoe denkt u de juiste afwegingen te kunnen maken voor een verdeling van de gelden?	Het strategisch budget van € 10 miljoen is vooral bedoeld als we zonder te veel ruchtbaarheid de markt voor willen zijn bij een aankoop. In het geval van het stationsgebied is Wet voorkeursrecht gemeenten (WVG) gevestigd en heeft de gemeente exclusiviteit en hoeft dit niet via het budget van strategische verwervingen te lopen. Aankopen voor het stationsgebied worden altijd separaat voorgelegd aan de raad. Daarbij wordt dan ook aangegeven middels een afwegingskader of dit past in de totale financiële opgaaf voor het stationsgebied maar ook op gemeentelijk niveau. Voor de Schaalsprong zijn de woningbouwgronden vrijwel alle in handen van marktpartijen. Gemeentelijke grondverwerving vindt vooral plaats voor groen, water en infra. Indien nodig wordt dit middels het budget voor strategische aankopen gedaan. Per verwerving wordt dan gekeken of de dekking past binnen de kostenopzet voor het betreffende (deel) project. Het budget van € 10 miljoen per jaar voor strategsiche aankopen vormt op zichzelf nog geen dekking voor de aankoop maar slechts een mandaat om tot aankoop over te gaan.
HAP	17	248	Wij zien dat het voornemen is om het toekomstig stadscentrum Hoofddorp autoluw te maken. 1. Wat heeft dat voor consequenties voor het PRIS? Zijn deze investeringen dan nog nodig?	Wanneer het centrum Hoofddorp autoluw wordt gemaakt zal het parkeren waarschijnlijk meer geclusterd worden in parkeergarages. Verwijzing met een PRIS is essentieel omdat er duidelijke bronpunten voor het parkeren ontstaan.
HAP	18	248	In het UPM van 2022 wordt gesproken over een nieuw Aquaduct. De raad heeft echter vernomen via de voortgangsrapportage dat deze werkzaamheden (tijdelijk) stilliggen. In deze programmabegroting lezen wij in MIRT alleen iets over de Noord/Zuidlijn en niet meer over de A4. 1. Kunt u aangeven hoe de situatie is bij de A4? Is er al een nieuwe planning?	Het Rijk heeft besloten om het project ten minste drie jaar stil te leggen. In 2025 zal het project opnieuw worden opgepakt. Een aantal werkzaamheden die al afgerond zijn zullen dan opnieuw uitgevoerd moeten worden omdat de gegevens tegen die tijd zijn verouderd. Dit is opgenomen in de Voortgangsrapportage Mobiliteit juni 2022 (x.2022.04600).